

[Økonomiministeren.]

mulighed for at finansiere et underskud på vare- og tjenestebalancen. Men det må være en klar forudsætning, at vi opretholder en så tilfredsstillende balance i den indre økonomi, at betalingsbalancen ikke forringes yderligere som følge af indre efterspørgselspres og for stærk opgang i pris- og indkomstniveauet. Det er da også det mål, regeringen har sat sig ved tilrettelæggelsen af den økonomiske politik for 1967.

Det første udgangspunkt for bedømmelsen af tendenserne i den indre økonomi i 1967 må være den aktuelle situation og udviklingen i den nærmeste tid forud. Stillingen er her den, at væksten i den danske økonomi blev genoptaget et stykke ind i 1966 efter den opbremsning, der var nødvendiggjort af de stærke indre spændinger i 1965. Den fornyede opgang tog sit udgangspunkt i en betydelig stigning i boligbyggeriet, hvor påbegyndelserne for året som helhed nåede op på 50.000 lejligheder, ligesom der har været fornyet opgang i det private forbrug, men stort set på linje med stigningen i produktionen. Derimod har investeringerne i erhvervene i alt væsentligt holdt sig på det niveau, der nåedes i første halvdel af 1966, som ganske vist er lidt lavere end året før, men på den anden side så højt, at det betinger en fortsat hurtig udvidelse af vore produktionsanlæg. Opgangen i den indre efterspørgsel har betydet, at økonomien har været præget af fuld beskæftigelse, men uden tendens til stærke indre spændinger. Der har i det store og hele været god balance på arbejdsmarkedet, og opgangen i priser og indkomster har været en del svagere end i 1965. Denne rolige udvikling må ikke mindst ses på baggrund af, at det i 1966-67 lykkedes at fastholde den kurs i finanspolitikken, der blev lagt ved de politiske forlig i 1965.

Hensynet til udviklingen i valutaindtægterne har som nævnt måttet tilsige, at vi gennem den økonomiske politik måtte stile mod at bevare denne nogenlunde afbalancerede situation i den indre økonomi. Et vigtigt element i denne økonomiske politik er stillingen i statens finanser, som er stærkt præget af indførelsen af merværdiafgiften og de ledsagende kompensationer og skattelettelser. Ved bedømmelsen af de økonomiske virkninger af den finanspolitik,

der hermed er fastlagt, har mange fæstet sig ved den ret betydelige nedgang i kasseoverskuddet, som er budgetteret for 1967-68, i sammenligning med det netop afsluttede finansår. Som det fremgår af såvel antiinflationsudvalgets redegørelse i fjor som af den gennemgang af finanspolitikken virkninger, der findes i årsoversigtens afsnit om de offentlige finanser, er det imidlertid ikke under alle forhold hensigtsmæssigt at vurdere finanspolitikken virkninger udelukkende ud fra forskydningerne i kasseoverskuddet fra finansår til finansår. Et udmærket eksempel herpå er i øvrigt udviklingen i 1965-66; hvor kasseoverskuddet var væsentlig mindre end i 1964-65, til trods for at finanspolitikken fra midten af 1965 udøvede en utvivlsomt dæmpende virkning på den indre konjunktur, medens det modsatte var tilfældet i 1964.

Jeg skal ikke her fordybe mig i de mange grunde til, at forskydningerne i kasseoverskuddet er et lidt ufuldkomment mål for finanspolitikken virkninger, men blot, for så vidt angår 1967, fremhæve den særlige betydning, det har, at merværdiafgiften fra midten af 1967 virker med betydelig større styrke på det private forbrug, end indbetalingerne til statskassen giver udtryk for, fordi disse nødvendigvis påvirkes af kredit med afregningen af afgiften. Det er derfor efter min mening også med fuld ret, at årsoversigten konkluderer, at det må ventes, at den statsfinansielle udvikling fra midten af 1967 vil øve en dæmpende virkning på den indre konjunktur. Samtidig med at der er lagt denne linje i finanspolitikken, er pengeforholdene præget af en stram likviditet i banksystemet, og Nationalbanken har henstillet til bankerne at søge væksten i udlåne holdt noget tilbage. Endelig kan jeg nævne, at det offentlige byggebudget for 1967-68, som netop er tiltrådt af regeringen, ikke er udvidet meget i forhold til i fjor og under hensyn til byggesituationen først vil blive frigjort til udførelse til efteråret.

For så vidt angår indkomstudviklingen, er der ved det nu vedtagne mæglingforslag på det private arbejdsmarked sket lønforbedringer, som vel andrager henimod 3 pct. De aftaler vedrørende tjenestemandslønningerne, der i går og i dag er blevet indgået og bekræftet af regeringen, svarer stort